

GAUTA	
ŠILALĖS RAJONO SAVIVALDYBĖS	
MERAS	
2016 m. kovo	mėn. 7 d.
Nr. 715-276(2.10)	

ŠILALĖS R. KVĖDARNOS KAZIMIERO JAUNIAUS GIMNAZIJA

Biudžetinė įstaiga, Šilalės g. 37, Kvėdarna, 75348 Šilalės r. sav., tel. (8 449) 55 415, faks. (8 449) 55 415,
el. p. jauniausmok@gmail.com. Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 190329594

Šilalės rajono savivaldybės
Tarybai

2016-03-07 Nr. D2-4.2-83

Georg. R. Vaitiekaitis

DĖL VADOVO VEIKLOS ATASKAITOS

Prašome pritarti Šilalės r. Kvėdarnos Kazimiero Jauniaus gimnazijos direktoriaus 2015 metų veiklos ataskaitai.

PRIDEDAMA.

Direktoriaus 2015 metų veiklos ataskaita – 7 lapai.

Direktorė

Loreta Pociuvienė

Loreta Pociuvienė

**ŠILALĖS R. KVĖDARNOS KAZIMIERO JAUNIAUS GIMNAZIJOS DIREKTORIAUS
2015 METŲ VEIKLOS ATASKAITA**

**I SKYRIUS
BENDROS ŽINIOS**

1. Įstaigos pristatymas:

1.1. Šilalės r. Kvėdarnos Kazimiero Jauniaus gimnazija, adresas Šilalės g. 37, Kvėdarna, tel./faks. (8-449) 55 415, el. paštas jauniusmok@gmail.com, interneto svetainė www.jauniusgimnazija.lt, įmonės kodas 190329594. Grupė – bendrojo ugdymo mokykla, tipas – gimnazija, mokymo kalba – lietuvių, vykdomos švietimo programos – pagrindinio ugdymo, vidurinio ugdymo, neformaliojo vaikų švietimo;

1.2. Gimnazijos direktorė – Loreta Pociuvienė, direktoriaus pareigas vykdo nuo 2015 m. balandžio 17 d.

1.3. Darbuotojų skaičius:

Eil. Nr.		2015-09-01
1.	<i>Bendras darbuotojų skaičius</i>	68
2.	<i>Pedagoginių darbuotojų skaičius</i>	47
	Iš jų:	
	vadovų	4
	mokytojų pagrindinėse pareigose	26
	mokytojų nepagrindinėse pareigose	13
	pagalbos specialistų	4
3.	<i>Atestuočių pedagogų skaičius:</i>	45
	Turinčių eksperto kvalifikacinę kategoriją	1
	Turinčių mokytojo metodininko kvalifikacinę kategoriją	24
	Turinčių vyresniojo mokytojo kvalifikacinę kategoriją	13
	Turinčių mokytojo kvalifikacinę kategoriją	6
	Spec. pedagogas metodininkas	1
4.	<i>Neatestuočių pedagogų skaičius</i>	2

**II SKYRIUS
ĮSTAIGOS TIKSLAI IR UŽDAVINIAI, PAGRINDINĖS VEIKLOS KRYPTYS**

2. Gimnazijos 2015 metų veiklos tikslai ir uždaviniai:

2.1. *Ugdymo kokybės užtikrinimas per dinamiškos ir atviros ugdymosi aplinkos sukūrimą.*

- 2.1.1. užtikrinti ugdymo plano ir programų įgyvendinimą;
- 2.1.2. tobulinti mokytojų pamokos įvairinimo, mokymo būdų ir metodų taikymo profesines kompetencijas;
- 2.1.3. teikti savalaikę ir efektyvią pagalbą skirtingų poreikių ir galimybių mokiniams;
- 2.1.4. vykdyti sistemingą pasiekimų stebėjimą ir vertinimą, analizę;
- 2.1.5. aktyvinti pedagogų metodinį ir dalykinį bendradarbiavimą su kitų rajono ir šalies gimnazijų pedagogais.

2.2. *Mokinių mokymosi pažangos skatinimas per asmeninės pažangos planavimo, stebėjimo, fiksavimo bei rezultatų analizavimo sistemą.*

- 2.2.1. tobulinti mokytojo - mokinio – tėvų bendravimą ir dalykinį bendradarbiavimą kartu siekiant asmeninės mokinio mokymosi pažangos;

2.2.2. sukurti mokinio asmeninės pažangos planavimo, stebėjimo ir vertinimo/įsivertinimo sistemą;

2.2.3. parengti naują mokinių pažangos ir pasiekimų vertinimo tvarkos redakciją;

2.2.4. ugdyti mokinių bendrąsias kompetencijas, ypatingą dėmesį skiriant mokėjimo mokytis bei iniciatyvumo ir kūrybingumo kompetencijų ugdymui;

2.2.5. ugdyti mokinių tėvų gebėjimus teikti vaikui efektyvesnę pagalbą mokantis;

2.2.6. tobulinti mokinių, mokytojų, kitų darbuotojų skatinimo sistemą.

2.3. Aktyvus tėvų dalyvavimas gimnazijos gyvenime.

2.3.1. sistemingai tirti ir analizuoti mokinių tėvų nuomonę, nuostatas, atsiliepimus ir pageidavimus gimnazijai;

2.3.2. kurti pagrįstą partnerystę gimnazijos ir šeimos bendradarbiavimo sistemą;

2.3.3. Saugoti bei puoselėti gimnazijos bendruomenės tradicijas, tikslingai diegti naujoves, padedančias įtraukti tėvus;

2.3.4. tobulinti tėvų ir vietos bendruomenės informavimo apie gimnazijos veiklą sistemą;

2.3.5. tobulinti pedagoginio tėvų švietimo veiklą.

2.4. Bendradarbiavimo su socialiniais partneriais šalyje plėtojimas, partnerystės ryšių su mokyklomis užsienyje užmezgimas.

2.4.1. stiprinti dalykinį bendradarbiavimą su socialiniais partneriais, vietos ir regiono verslo įmonėmis;

2.4.2. tikslingai vykdyti bendradarbiavimą su rajono ir šalies mokymo įstaigomis;

2.4.3. užmegzti ryšius su užsienio šalių ugdymo institucijomis.

2.5. Įsivertinimo kokybės ir rezultatų panaudojimo užtikrinimas.

2.5.1. išanalizuoti ir bendruomenei pristatyti „Bendrojo ugdymo mokyklų įsivertinimo modelį ir rodiklius (Vilnius, 2015)“ ir taikyti įsivertinant;

2.5.2. ieškoti būdų, kad gimnazijos bendruomenė aktyviau įsitrauktų į įsivertinimo procesą;

2.5.3. įsivertinimo duomenis naudoti organizuojant gimnazijos veiklos planavimą;

2.5.4. domėtis gerąja kitų mokyklų patirtimi, dalyvauti kvalifikacijos tobulinimo renginiuose.

2.6. Gimnazijos vidaus dokumentų koregavimas.

2.6.1. parengti naujus darbuotojų pareigybės aprašymus;

2.6.2. parengti gimnazijos darbo tvarkos taisykles;

2.6.3. parengti naujas mokinio elgesio taisykles;

2.6.4. parengti Gimnazijos bendruomenės etikos kodeksą.

3. 2015 metų pagrindinės veiklos kryptys.

2015 metais pagrindinis dėmesys buvo sutelktas į šiuos aspektus:

3.1. mokinių asmenybės ugdymas(-is);

3.2. individualias galimybes ir poreikius atitinkantys mokymosi ir kiti pasiekimai bei nuolatinė mokymosi pažanga;

3.3. savivaldos stiprinimas ir lyderystės gebėjimų ugdymas(-is);

3.4. pamokos įvairinimo, mokymo būdų ir metodų taikymo profesinių kompetencijų plėtotė;

3.5. gimnazijos tradicijų ir naujovių taikymo dermė;

3.6. materialinės bazės turtinimas.

III SKYRIUS TIKSLŲ ĮGYVENDINIMAS

4. Besimokančių mokinių skaičius.

	Priešmokyklinio ugdymo grupė					Iš viso	Iš jų specialiųjų ugdymosi poreikių turinčių mokinių	Gaunančių nemokamą maitinimą
		1-4	5-8	9-10	11-12			
2015-09-01	-	-	121	98	91	310	9	132

5. Pagrindinio ugdymo pasiekimų patikrinimų rezultatų analizė:

Dalykas/metai Įvertinimai	Gimtoji kalba			Matematika		
	2013 m.	2014 m.	2015 m.	2013 m.	2014 m.	2015 m.
10	0	1	1	0	6	1
9	2	9	6	0	7	3
8	6	13	9	5	2	3
7	17	7	8	5	1	2
6	17	7	8	4	5	3
5	2	10	7	5	3	10
4	3	1	7	9	13	10
3	1	-	-	9	4	6
2	-	-	-	9	6	3
1	-	-	-	2	1	5
Neišlaikė	-	-	-	-	-	-
Nedalyvavo	1(atleistas)	-	-	1(atleistas)	-	-
Įvertinimo vidurkis	6,5	7,1	6,6	4,3	5,6	4,6

Išvada: Lietuvių (gimtosios) kalbos mokinių pagrindinio ugdymo pasiekimų patikrinimo rezultatų vidurkis palyginus su 2014 m. *sumažėjo* 0,5 balo, matematikos – 1 balu. Todėl būtina didelį dėmesį skirti pagrindinio ugdymo pakopos mokinių ugdymo(-si) kokybei gerinti.

6. Vidurinio išsilavinimo įgijimas 2015 m.:

Abiturientų skaičius	Įgijo vidurinį išsilavinimą		Tollesnė abiturientų veikla			
	Iš viso	Iš jų su pagyrimu	Studijuoja universitete	Studijuoja kolegijoje	Mokosi profesinėje mok.	Kita (dirba, nėra duomenų)
56	56	0	27	16	7	6

7. 2015 metų brandos egzaminų rezultatų analizė:

Eil. Nr.	Mokomasis dalykas	Balų vidurkis 2013-2014 m.m.	Balų vidurkis 2014-2015 m.m.
1.	Lietuvių kalba ir literatūra	34,44	37,2
2.	Istorija	29,5	43,7
3.	Anglų kalba	32,97	48,7
4.	Matematika	22,6	31,7
5.	Biologija	41,9	43,3
6.	Geografija	38	33,1
7.	Fizika	32,4	53,1
8.	Chemija	41,14	46,8
9.	Informacinės technologijos	39,25	49,1

Išvada: Balų vidurkiai rodo, kad geriausiai išlaikyti fizikos, informacinių technologijų, anglų kalbos, chemijos egzaminai, o silpniausiai - matematikos egzaminas. Lyginamoji analizė džiugina – abiturientų rezultatai ženkliai pagerėjo, išskyrus geografijos egzaminą. Vieno mokinio informacinių technologijų žinios įvertintos 100 balų.

8. Mokinių pasiekimai 2015 m. respublikinėse olimpiadose, konkursuose ir varžybose:

dalykinių olimpiadų rajoniniame etape gimnazijos mokiniai 2015 metais laimėjo 13 prizinių vietų: 6 pirmas (matematikos, istorijos, fizikos, dailės, biologijos, technologijų), 4 antras (lietuvių kalbos, geografijos, fizikos, biologijos) 3 trečias (matematikos, lietuvių kalbos, biologijos). Dailės olimpiados respublikiniame etape 1 mokinė tapo laureate.

Sėkmingai gimnazistai varžėsi ir įvairiuose konkursuose. Ypatingai pasižymėjo Viktoras Urbis, III bg klasės mokinys, kuris laimėjo I vietą Lietuvos vaikų meninio skaitymo konkurso rajoniniame etape, o šalies etape – III vietą, II vietą respublikiniame kraštotyriniame – kūrybiniame konkurse „Šeimos istorija – mano istorija“, III vietą respublikiniame integruotame ugdymo konkurse „Partizaninis karas 1944-1953“, III vietą respublikiniame piešinių konkurse „Mano gimtojo krašto istorinis palikimas“, II vietą nacionaliniame moksleivių muzikos kūrinių konkurse „Mano nata“. 8a klasės mokinė Vygantė Tilmantaitė laimėjo II vietą Lietuvos vaikų meninio skaitymo konkurso rajoniniame etape, respublikiniame mokinių kūrybos konkurse „Labas“ II bg klasės mokinė Kotryna Kerpytė tapo laureate.

Puikių rezultatų 2015 metais pasiekė gimnazijos sportininkai. Gimnazijos merginų ir vaikinų komandos Lietuvos mokinių olimpinio festivalio kaimo vietovių mokyklų tinklinio finalinėse varžybose laimėjo I vietas. Šilalės rajono mokinių olimpinio festivalio lengvosios atletikos atskirų rungčių varžybose gimnazijos vaikinų komanda užėmė I vietą, o keturkovės varžybose mergaičių ir berniukų komandos iškovojo II vietas. Tarpzoninėse futbolo (5x5) varžybose laimėta III vieta. Stalo teniso rajoninėse varžybose laimėta II vieta. Rajoninėse šaškių varžybose laimėta II vieta. 11-osiose Lietuvos mokyklų futbolo žaidynėse jaunesniųjų amžiaus grupėje Tauragės apskrityje laimėta III vieta. Rajoninėse svaršių kilnojiimo varžybose gimnazijos komanda laimėjo II vietą. Zoninėse kvadrato varžybose mergaičių komanda tapo nugalėtoja, berniukų komanda užėmė II vietą, ir kt. laimėjimai.

9. Vadybiniai veiksmai, 2015 metais lėmę teigiamų pokyčių veiklos srityse:

9.1. Ugdymas ir ugdymasis. Gimnazijos komandai laimėjus skaitmeninių mokymų programoje „Samsung mokykla ateičiai“, įrengta Samsung išmanioji klasė. Skaitmeninių technologijų naudojimas praturtina ugdymo procesą, stiprina mokinių mokymosi motyvaciją, sudaro sąlygas patenkinti šiuolaikinių mokinių poreikį ugdymo proceso vaizdumui, dinamiškumui ir pan. Be abejo, tai galimybė ir iššūkis mokytojams.

Mokytojai, siekdami pamokos kokybės atitikmens šiuolaikinės pamokos reikalavimams, aktyviai ir veiksmingai naudojo informacines technologijas ir kitus gimnazijos informacinius šaltinius, bendradarbiavo tarpusavyje sistemingai dirbdami metodinėse grupėse ir metodinėje taryboje, bendradarbiaudami su kitų mokyklų pedagogais. Siekta, kad ugdymo procesas būtų šiuolaikiškas, atitiktų mokinių poreikius ir galimybes. Aktyviai veikė meninio ugdymo būreliai, sporto būrelis, Jaunųjų šaulių, Jaunųjų miškininkų būreliai ir kt. Tai sudarė sąlygas mokiniams ugdytis savo gebėjimus, užtikrinti turiningo ir aktyvaus bei saugaus laisvalaikio galimybes.

Mokytojai tobulino savo dalykines kompetencijas dalyvaudami kvalifikacijos tobulinimo renginiuose, metodinėje veikloje. Gimnazijoje organizuoti vidiniai mokymai „Konfliktinių situacijų ir streso valdymas“.

Vadovų kaita iš dalies lėmė tai, jog nepakankamas dėmesys buvo skirtas pedagoginės veiklos stebėjimui ir analizavimui.

9.2. Mokyklos kultūra. Gimnazijos kultūra kuriama vadovaujantis pagarbos, pasitikėjimo, tolerancijos ir bendradarbiavimo vertybėmis. Tvarką ir saugumą užtikrina aiškos taisyklės, kurių daugeliu atvejų laikomasi. Gimnazijos bendruomenė puoselėja tradicijas ir yra atvira naujovėms. Įspūdingais aukšto meninio lygio renginiais paminėta gimnazijos 80 jubiliejaus šventė, kuriai ypač atsakingai ruošėsi visa gimnazijos bendruomenė. Gimnazijoje organizuoti tradiciniai renginiai pasižymėjo inovacijomis dėka kūrybingų mokytojų ir aktyvių mokinių. Didelis dėmesys skirtas mokinių pilietiškumo ir patriotiškumo ugdymui: paminėtos valstybinės šventės, mokiniai dalyvavo akcijose pagerbiant partizaninių kovų dalyvius, laisvės kovotojus, dalyvavo Partizanų pagerbimo, kariuomenės ir visuomenės vienybės šventėje bei Lietuvos politinių kalinių ir tremtinių sąjungos jaunesniosios kartos 12-ajame sąskrydyje, vasaros muzikos šventėje „Auginkim Šilalę širdy“, vyko į pažintines ekskursijas, dalyvavo miestelio šventėse ir pan. Gimnazijoje rūpinamasi kiekvieno

mokinio ir gimnazijos darbuotojo saugumu, skatinamas kiekvieno atsakingumas, palaikomos iniciatyvos. Siekiama mokinių tėvų aktyvesnio dalyvavimo gimnazijos gyvenime.

9.3. Strateginis valdymas.

2015 metais keitėsi gimnazijos vadovas. Nuo 2015 m. sausio 1 d. iki 2015 m. balandžio 16 d. gimnazijai vadovavo laikinai pareigas einanti pavaduotoja ugdymui Virginija Vyšniauskienė. Nuo 2015 m. balandžio 17 d. gimnazijai paskirta vadovauti Loreta Pociuvienė. Šie pokyčiai sąlygojo tam tikrus laikinus vadybinės veiklos sunkumus.

Didelis dėmesys skiriamas pasidalintosios lyderystės ugdymui, komandinio darbo principo taikymui organizuojant ir vykdant įvairias veiklas, gimnazijos kaip organizacijos, orientuotos į mokymą ir mokymąsi, kūrimui, mokytojų ir kitų gimnazijos darbuotojų atsakomybės už darbo rezultatus stiprinimui, mokytojų bendradarbiavimui.

Gimnazijoje dirba nemažai aukštos kvalifikacijos mokytojų, bendradarbiaujanti ir kryptingai dirbanti pagalbos mokiniui specialistų komanda. Gimnazijos veikla planuojama ir organizuojama vadovaujantis Lietuvos Respublikos teisės aktais, reglamentuojančiais švietimą, Steigėjo teisės aktais, gimnazijos nuostatais.

Pagal galimybes ir atsižvelgiant į mokytojų pageidavimus turtinama materialinė bazė, atnaujinami informacijos šaltiniai, užtikrinamos saugios ir sveikos mokymosi ir darbo sąlygos.

2015 metų vasarą ir rudenį vykdyti gimnazijos stadiono atnaujinimo darbai pagal projektą „Šilalės r. Kvėdarnos Kazimiero Jauniaus gimnazijos sporto aikštyno atnaujinimas“. Atlikti darbai: parengtas techninis darbo projektas, atlikta dalis stadiono atnaujinimo darbų: įrengtas stadiono drenažas, pašalinti medžiai, iš dalies įrengti bėgimo takai, rutulio stūmimo sektorius, modernizuoti sektoriai stadiono galuose, įrengtas apšvietimas, įrengti privažiavimo, priėjimo takai ir laiptai, pritaikyti neįgaliesiems, atlikta dalis privažiuojamojo prie stadiono kelio asfalto dangos įrengimo darbų ir kt.

10. Partnerystė su šalies ir užsienio partneriais. Organizuojant mokinių pažintinę, profesinio informavimo ir karjeros planavimo veiklą gimnazija glaudžiai bendradarbiavo su kitomis rajono ir šalies mokyklomis, kolegijomis, universitetais, muziejais bei kitomis įstaigomis, įmonėmis. Kartu su partneriais buvo organizuoti jau tapę tradiciniais, sukviečiantys dalyvius iš viso Žemaitijos regiono renginiai „Jaunųjų matematikų varžytuvės“ (organizuojamos kartu su Šiaulių universitetu), Sakralinių giesmių šventė (organizuojama kartu su Kvėdarnos Švč. Mergelės Marijos Nekaltojo Prasidėjimo bažnyčia, Žadeikių pagrindine ir Kvėdarnos Prano Liatuko pradine mokyklomis). Bendradarbiaujama su Šilalės rajono savivaldybės Vaiko teisių apsaugos, Socialinės paramos skyriumi, Kvėdarnos seniūnija, Kvėdarnos parapijos klebonu. Gimnaziją, organizuojant šventes ir renginius, remia vietos verslininkai ir ūkininkai, buvę mokiniai, Šilalės rajono savivaldybė. Partnerystę su šalies ir užsienio partneriais būtina labiau skatinti ir tobulinti.

11. Mokykloje vykdytos prevencinės programos: Žalingų įpročių prevencijos programa „Žinau ir renkuosi“, kurios įgyvendinimui skirta 150 eurų, sveikatos palaikymo ir stiprinimo programa „Mama, tėtis ir aš“, kuriai organizuoti Šilalės r. savivaldybės bendruomenės sveikatos taryba skyrė 190 eurų. Vykdoma patyčių prevencija: dalyvauta „Veiksmo savaitėje be patyčių“, minėta Tolerancijos diena. 2015 m. vasarą buvo surengta vaikų vasaros poilsio stovykla „Keliauk, pažink, pramogauk“, kurioje dalyvavo 52 mokiniai (3 pamainos). Šiai stovyklai skirta 1500 eurų. Mokiniai dalyvavo įvairiose edukacinėse programose, turiningai ir saugiai poilsio.

IV SKYRIUS PAGRINDINIAI FINANSINIAI RODIKLIAI

12. Pedagoginiai darbuotojai ir jų darbo užmokestis.

1.	<i>Mokytojų vidutinis pedagoginių valandų skaičius per savaitę (išskyrus vadovus ir pagalbos specialistus 2015-09-01 duomenimis):</i>	X
	Dirbančių pagrindiniame darbe	25
	Nepagrindinėje darbo vietoje	9
2.	<i>Darbuotojų vidutinis mėnesinis 2015 metų bruto darbo užmokestis:</i>	X
	vadovų	1149
	mokytojų	558

	vyresniųjų mokytojų	705
	mokytojų metodininkų	875
	mokytojų ekspertų	186
	pagalbos specialistų	566
	aptarnaujančio personalo	344

13. Finansiniai rodikliai:

Finansavimo šaltiniai	Lėšos (tūkst. eurų)	
	2014 m.	2015 m.
Savivaldybės biudžeto lėšos	153,6	196,7
Specialiosios programos lėšos (pajamos už atsitiktines paslaugas)	11,2	8,9
Specialiosios programos lėšos (pajamos iš patalpų nuomos)	-	-
Valstybės investicijų programa	-	115,8
Mokinio krepšelio vykdymo programa	486,0	439,6
Valstybinių, perduotų savivaldybėms lėšų programa	2,0	1,5
Europos Sąjungos paramos lėšos	-	-
Valstybės švietimo strategijos įgyvendinimas, vaikų socializacijos programa ir kt. programos	1,1	1,5
Valstybės biudžeto privatizavimo fondo tikslinė dotacija	8,8	33,1
Kitos lėšos (labdara, parama, 2% gyventojų pajamų mokesčio)	2,2	1,47
Pajamos už vaikų išlaikymą ikimokyklinėje ugdymo grupėje	-	-
Valstybės deleguotoms funkcijoms atlikti (nemokamas maitinimas)	31,0	28,0

14. Mokyklos biudžeto rodikliai.

	Eurai
1. 2015 m. priklausančios lėšos pagal krepšelio metodiką	436,3
2. Savivaldybės 2015 metais skirta moksleivio krepšelio lėšų	439,6
3. Vieno mokinio išlaikymas mokykloje (2015-09-01 mokinių skaičius)	
4. Skirta lėšų:	
mokymo priemonėms:	5217,0
Iš jų baldams	-
vadovėliams	2430,0
kvalifikacijos kėlimui	1831,0
mokinių pažintinei veiklai ir profesijos pasirinkimo konsultavimui	689,0
mokykliniams baldams	-
5. 2015 metais savivaldybės ugdymo aplinkai skirtos lėšos	196735,0

V SKYRIUS VEIKLOS TOBULINIMO PERSPEKTYVOS

15. Stipriausios gimnazijos veiklos sritys:

- 15.1. stiprus daugumos bendruomenės narių tapatumo jausmas;
- 15.2. reikiamos kvalifikacijos mokytojai ir pagalbos mokiniui specialistai;
- 15.3. mokinių pasiekimai konkursuose, sportinėse varžybose, aktyvumas rajoniniuose ir šalies renginiuose;
- 15.4. tradicijų ir naujovių dermė;
- 15.5. skatinama savivalda;
- 15.6. partnerystė su kitomis institucijomis;
- 15.7. gimnazijos vadovai skatina ir palaiko bendruomenės iniciatyvas, telkia komandiniam darbui;
- 15.8. gera materialinė bazė.

16. Tobulintinos gimnazijos veiklos sritys:

- 16.1. dalies mokinių ugdymo(-si) kokybė ir rezultatai;
 - 16.2. mokinių mokymosi motyvacijos, mokėjimo mokytis kompetencijos ir atsakomybės stiprinimas;
 - 16.3. tėvų pedagoginis švietimas;
 - 16.4. mokinių vertinimo ir įsivertinimo pamokoje dėmė siekiant asmeninės kiekvieno mokinio pažangos;
 - 16.5. mokymasis ne mokykloje.
-